

Tresor parroquial i elements artístics de l'església

Granollers

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Església i Museu, 08400 - GRANOLLERS
Emplaçament: Al nucli urbà de Granollers

Coordenades:

Latitud: 41.60798
Longitud: 2.2864
UTM Est (X): 440540
UTM Nord (Y): 4606498

Classificació

Número de fitxa: 08096-365
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia: Col·lecció
Estil / època: Medieval Romànic Gòtic Modern Renaixement Rococó Contemporani
Neoclàssic

Segle: XI-XIX
Estat de conservació: Regular
Notes de conservació: El mes de juliol de 1936 l'església va ser incendiada i, posteriorment, desmuntada. L'any 1941 es començà a edificar l'església actual que està orientada en sentit Nord-Sud, al contrari d'abans (DANTÍ, 1997)

Protecció: Física
Accés: Restringit
Ús actual: Científic
Titularitat: Privada accessible
Titular: Arquebisbat de Barcelona C/ Bisbe, 5, 08002-BARCELONA

Fitxes associades:

[Església parroquial de Sant Esteve](#)

[Església de Sant Francesc](#)
[Església de Sant Julià de Palou](#)
[Església parroquial de Sant Esteve](#)
[Església de Sant Julià](#)
[Capella de Santa Anna / Portal de Calde](#)

Data de registre de la fitxa: dc., 19/02/0020 - 23:45

Descripció

TRESOR PARROQUIAL Es conserven diversos exemples d'orfebreria religiosa, datables entre els segles XVI i XX. Concretament es tracta de sis calzes, un copó, una Veracreu, un encenser, una imatge de la Verge del Roser i una de Sant Esteve. L'exemplar més antic es tracta d'un calze de plata daurada. El peu, de forma flordelisada, i el nus central hexagonal són del segle XVI, mentre que la resta del calze és d'època posterior. Un segon calze d'argent, és d'estil rococó i un tercer neoclàssic, ambdós del segle XVIII. Un altre calze és d'estil imperi (s. XIX) i els dos darrers, són datables en el segle XX, sent un d'ells, neogòtic. El copó és, també de plata i presenta abundant decoració. La Veracreu és de braços calats, seguint una tipologia renaixentista, però que a Catalunya, perdurà en el temps. L'encenser, piriforme, és del segle XIX. La Verge del Roser, és una obra del segle XIX i es conserva la marca de l'argenter. I la imatge de Sant Esteve està feta de plata burinada (DANTÍ, 1997). Existeix una còpia, feta l'any 1943 per Alfons Serrahima, de la custòdia feta el 1561 per Gracià Ferràs i Miquel Boygues, de Barcelona. L'original va desaparèixer el 1936. També existia una creu processional feta per Gracià Ferràs i daurada per Perot Oller el 1555. Va desaparèixer, així mateix el 1936 (DANTÍ, 1997). **MÈNSULES** Es conserven deu mènsoles al Museu de Granollers. Es tracta d'elements encara amb trets romànics però ja comencen a evolucionar cap el gòtic. Destaquen figures antropomòrfiques, monjos cantaires, animals reals o fabulosos, cares humanes (DANTÍ, 1997). **CAPITELLS ROMÀNICS DE LA PORTA** Es conserven dos capitells tallats en pedra calcària i decorats amb motius vegetals per les quatre cares. Ambdós són de tradició coríntia evolucionada amb dos registres de fulles d'acant amb les puntes cap avall. Es tracta d'elements típics de la segona meitat del segle XII i inicis del segle XIII (DANTÍ, 1997). **TRONA GÒTICA** Conservada al Museu de Granollers. Es una bona mostra de fusteria tardo-gòtica amb traceries on es pot veure en una cara la Verge i en l'altre Sant Domènec de Guzman (DANTÍ, 1997) Als peus de l'església hi havia el baptisteri amb una pila baptismal datable en el segle XVI, i que encara es conserva al temple parroquial. Presenta grans estries helicoidals que formen dotze cares còncaues amb arestes. Presenta la copa carejada, nus i peu. Està feta amb pedra de Girona. Tres de les cares presenten relleus, en una hi ha la Verge amb el Nen i a les dues dels costats hi ha sengles orants, trobant-se les imatges centrades (DANTÍ, 1997). **ARXIU PARROQUIAL** L'arxiu de la parròquia fou majoritàriament destruït l'any 1936, encara que es conserven alguns llibres aïllats. Destaca un quadern de visites pastorals de 1689. S'han conservat quatre llibres més de diverses èpoques a l'Arxiu Històric Municipal de Granollers (DANTI, 1997).

Observacions:

Dins les dependències parroquials es troba el seu escàs arxiu que fou majoritàriament destruït la tardor de l'any 1936, en enderrocar-se a pic i pala l'església gòtica de Sant Esteve. Tot i que algú l'havia emparedat per intentar salvar-lo, a l'enderrocament va restar al descobert i va ser cremat. Encara que es conserven alguns llibres aïllats, va desaparèixer així, la informació demogràfica dels registres parroquials de bateigs, matrimonis i

defuncions, des del 1570 fins al 1936 (TINTÓ, 1994). Destaca un quadern de visites pastorals de 1689. S'han conservat quatre llibres més de diverses èpoques a l'Arxiu Històric Municipal de Granollers (DANTI, 1997) (GARRIGA, 1982) (TINTÓ, 1994).

Història

La primera notícia documental que es coneix de l'existència d'una església dedicada a Santa Esteve a Granollers es troba en un document del cartulari de Ripoll del 25 de juny de 972, però no es té constància de que quedi cap resta d'aquesta primitiva construcció. L'església ja es citada com a parròquia l'any 1001, en una escriptura d'empenyorament d'un alou situat a les parròquies de Sant Este de Granularios i Sant Julià de Palaciolo. Se sap que el 1065, l'església tenia dedicat a Sant Joan, segons consta en un testament. Aquest primitiu edifici fou substituït per un altre entre els segles XI i XII dels quals es van trobar restes durant les excavacions fetes entre 1940 i 1942, quan s'inicià la construcció de l'església actual. A finals del segle XII, hi ha constància de llegats per a l'obra del temple. Se sap que era una església d'una sola nau d'uns 13 metres de llarg per 5'50 metres d'ample amb absis semicircular orientat a Llevant i la porta d'entrada a Ponent. Aquest temple es trobava en mal estat de conservació al segle XIV, la qual cosa motivà, juntament amb l'augment de població, la construcció d'una nova església entre mitjan segle XV i inicis del segle XVI (amb posterioritat al 1511) (DANTÍ, 1997). El campanar, adossat a la part Nord del mur Oest de l'església gòtica, ja deuria estar construït a principis del segle XVI. El 1508 hi ha una referència que el cloquer del campanar tenia 4 campanes. Al testament de Bruniquer (1561-1641) s'explica el trasllat de les tombes de la seva família amb motiu de les obres del campanar i del cor. Aquest relata que les sepultures estaven al fossar que hi havia prop del celler de la rectoria i del portal petit i que havien estat traslladades davant del portal gòtic en època del seu pare i del seu avi (DANTÍ, 1997). El temple gòtic fou ampliat per la part Nord els segles XVII i XVIII, amb diferents capelles i sagristies. La primera fou la capella del Roser, de principis del segle XVII. Al costat d'aquesta capella hi havia la capella de la ang, la qual, probablement, havia estat una sagristia en altres temps. El 1744 es parla de les obres que s'estan fent per a la capella de la Verge dels Dolors i es parla d'una capella fonda o del Santíssim Sagrament. Existien, així mateix, diversos altars, el 1660 eren els següents: el Major, dedicat a Sant Esteve, al costat de l'Evangeli els de Santa Maria (l'antiga), Sant Miquel, Sant Pere, Sant Salvador, Santa Magdalena, el Roser, Santa Creu i el Crist Crucificat. Al costat de l'Epístola, els de Sant Joan, Sant Bartomeu, Sant Antoni, el Sant Esperit, Sant Sebastià i Sant Eloi i Sant Jaume. De tota manera, el nombre d'altars va variant amb el temps (DANTÍ, 1997)

Bibliografia

DANTÍ RIU, Jaume (comissari) (1997) Entra a l'església gòtica de Granollers, Granollers, Museu de Granollers.

